

Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen

Rapport 2006:04

Kvarteret Sämskmakaren

Schaktning för bergvärme i Arboga

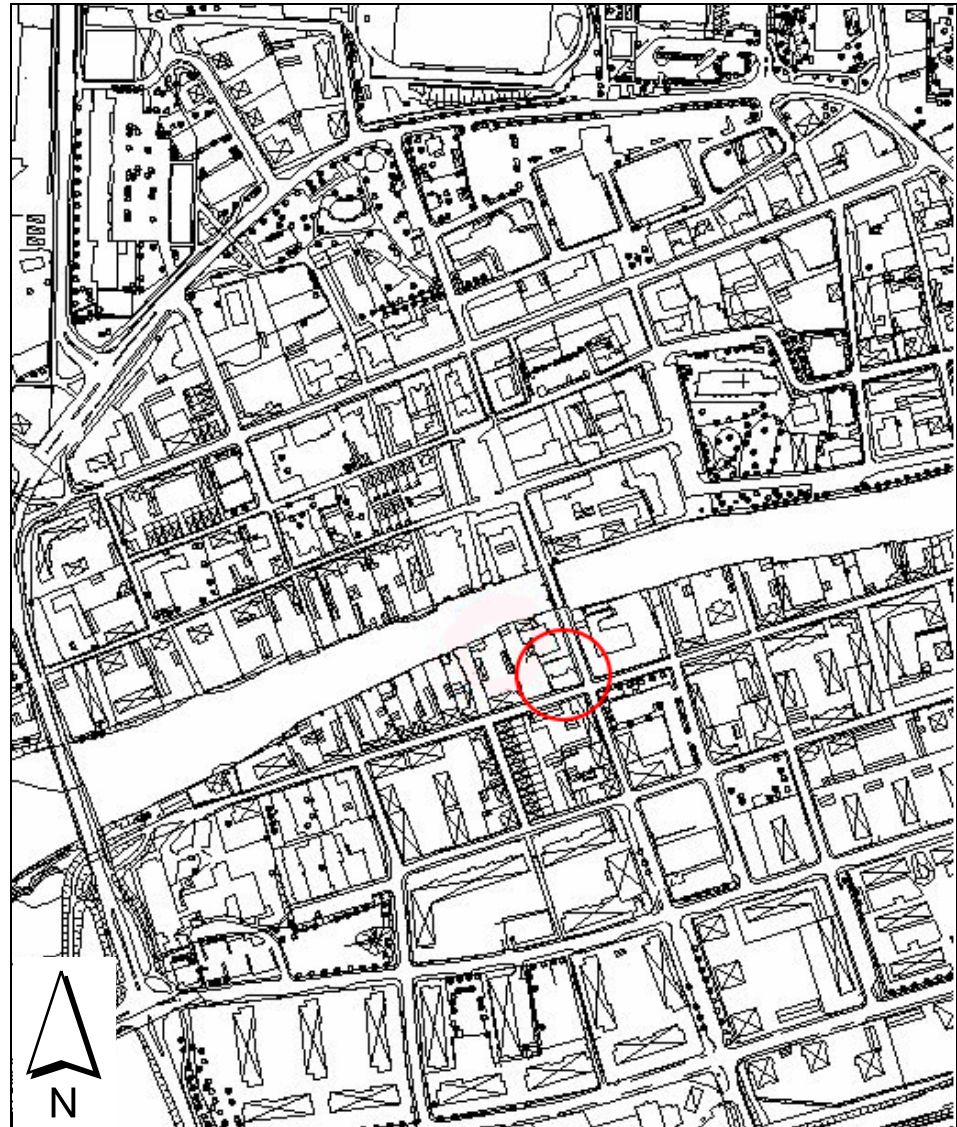
Antikvarisk kontroll

RAÄ 34
Sämskmakaren 4
Arboga stad
Västmanland

Joakim Kjellberg

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Målsättning och metod.....	3
Undersökningresultat.....	3
Tolkning och sammanfattning	4
Tekniska och administrativa uppgifter	5

Figur 1. Undersökningsområdets belägenhet i Arboga markerad med en ring. Utdrag ur fastighetskartan över Arboga stad. Skala 1:5000

Kvarteret Sämssmakaren

- schaktning för bergvärme i Arboga

Inledning

Under våren 2006 utförde Västmanlands läns museum en antikvarisk kontroll av schaktningsarbeten inom fastigheten Sämssmakaren 4, Arboga. Den antikvariska kontrollen utfördes enligt beslut av Länsstyrelsen i Västmanlands län, Dnr 431-11789-05, daterat den 7 december 2005. Uppdragsgivare var fastighetsägaren Jörgen Larsson och den antikvariska kontrollen bekostades med stöd av Länsstyrelsen i Västmanlands län. Antikvarisk kontrollant var Joakim Kjellberg, Västmanlands Läns museum vilken även författat rapporten vid Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen.

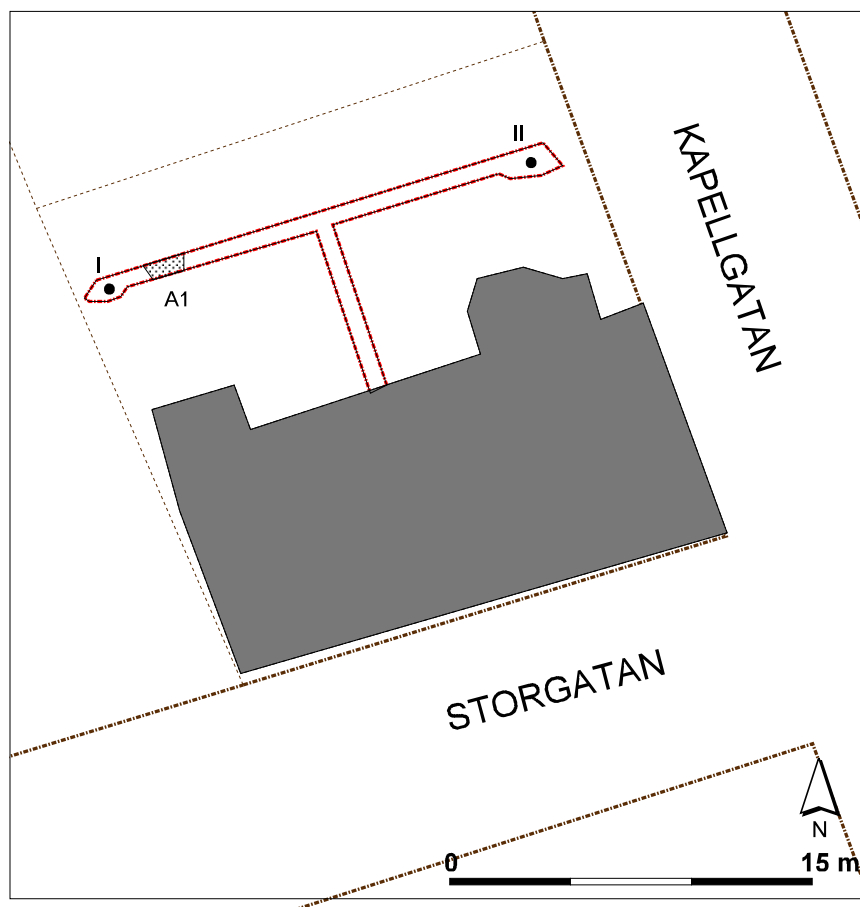
Målsättning och metod

Syftet med den antikvariska kontrollen var att skydda fornlämning från skada samt att dokumentera eventuella framkomna kulturlager och anläggningar i samband med schaktningsarbetet.

Undersökningsresultat

Schaktningsarbetet som företogs i samband med den antikvariska kontrollen syftade till att sammankoppla två sedan tidigare befintliga borrhål med fastigheten. Ett T-format schakt om ca 0,5 m bredd och ett djup av 0,4-0,6 m grävdes på gårdsplanen för nedläggande av rör för bergvärme.

Den nordöstra sträckan, mellan de båda borrhålen I & II (se figur 2 nedan), grävdes till ett djup av 0,5 - 0,6 m. Denna del av tomten utgjordes av en upphöjd och med timmer avgränsad gräsmatta. Under ett ca 20-30 cm tjockt lager av matjord påträffades ett lager av sand och grus. Detta är sannolikt en del av samma grusade gårdsyta som den idag lägre liggande gårdsplanen närmast husfasaden. I schaktets västra del påträffades en nedgrävning (AI, figur 2) fylld med matjord vilken tolkades som en äldre planteringsgrop. I övrigt påträffades inget av arkeologiskt intresse i denna del av tomten.

Figur 2. Schaktplan med borrhål (I och II) samt den påträffade planteringsgropan A1 markerade.

Det nordsydligt löpande schaktet, där borrhålen och husfasaden sammankopplas, grävdes huvudsakligen på en grusad del av tomten. Här låg marken ca 10-15 cm lägre än på den gräsbevuxna delen. Ca 20 cm under nuvarande marknivå påträffades rester av en äldre stenlagd gårdsplan anslutande till den idag befintliga bebyggelsen. Utöver den äldre gårdsplanen påträffades endast fyllnadsmassor för stenläggningen i form av sand, grus och sten till ett djup av ca 0,5 m.

Tolkning och sammanfattning

Den antikvariska kontrollen som utfördes inom fastigheten Sämskmakaren 4, Arboga stad, har inte visat på att några äldre konstruktioner eller kulturlager av antikvariskt intresse berörts av schaktningen. Utfyllnadslager av recent karaktär kunde påvisas till ett djup av ca 0,5 m. Det kunde konstateras att den idag stående bebyggelsens gårdsmiljö förändrats genom anläggandet av en mindre gräsmatta och en grusplan ovan en äldre stensatt gårdsplan tillhörande det hus som idag står på tomten. Troligen har detta skett under senare delen av 1900-talet.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Västmanlands läns museums dnr:</i>	VLM 050281
<i>Kulturmiljöavdelningens projektnr:</i>	20-560
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-11789-05, 2005-12-24
<i>Undersökningsperiod:</i>	2006-01-27
<i>Arkeologtimmar:</i>	8 timmar
<i>Exploateringsyta:</i>	4 m ²
<i>Personal:</i>	Joakim Kjellberg
<i>Belägenhet:</i>	Kvarteret Sämssmakaren 4, Arboga
<i>Inmätningmetod:</i>	Manuell
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Förvaras på VLM